

Đọc lại những Lá Thư AHCC năm xưa

Lê Khắc Thi

Sống trong giai đoạn tuổi già mà tôi đã có lần gọi là chương cuối của cuộc đời (le dernier chapitre de la vie), các bạn cao niên thường hay hồi tưởng lại những kỷ niệm xa xưa, lớp trẻ thì lo làm việc, lo cho gia đình, xây dựng tương lai. Những ngày của tuổi già là những ngày dài nhất của cuộc đời, vì không có việc gì để làm, đúng hơn là sức khỏe không cho làm bất cứ việc gì như năm, mười năm về trước.

Cả ngày xem TV, nghe tin tức cũng nhàm chán, đa số chương trình là dành cho lớp trẻ thời đại, người già xem không lý thú gì.

Một trong những thú vui của tôi là đọc lại những Lá thư AHCC năm xưa, Lá thư đã gắn liền với cuộc đời của tôi 35 năm qua, những LT ấy không biết có AH nào giữ lại đầy đủ 96 số trong tủ sách. Riêng tôi, tôi xếp nó theo thứ tự thời gian trên một cái kệ để bên cạnh bàn tôi ngồi nhiều giờ mỗi ngày, để mỗi khi nhàn rỗi, tôi lấy ra một vài số và đọc lại những bài mà quý AH khắp nơi đã viết mấy mươi năm qua từ khắp nơi, từ Việt Nam, từ trại tị nạn, từ Phi Châu, Úc, Âu, Á và Mỹ châu của lớp đàn anh cũng như các bạn trẻ trong gia đình Công Chánh. Cảm động nhất là đọc lại những giòng thư, nhìn lại những nét bút của quý Cụ viết cho LT như Cụ Chu Văn Mậu, Cụ Hoàng Đạo Lương, Cụ Khúc Đản, Cụ Nguyễn Văn Minh, Cụ Lê Sĩ Ngạc, Cụ Nguyễn Mạnh Hoàn... Nay các Cụ đã quy tiên mà lời nhắn nhủ, tâm tình còn đó. Chúng ta học hỏi được ở các đàn anh nhiều điều quý hóa!

Tôi xin trích một vài đoạn trong những LT từ số 1 trở đi và một vài bài nói lên truyền thống tốt đẹp của AHCC như những bài kêu gọi giúp đỡ cho anh em bên nhà, trong trại tị nạn hay những bài nói lên nỗi lo âu cho LT bị mai một nếu không có anh em đứng ra phụ trách, không tìm ra vùng cho LT đổi. Nhưng rồi mọi khó khăn đều được vượt qua và LT thân yêu

vẫn sống lớn mạnh. Xin các bạn xem đây như mục thư tín từ những LT năm xưa.

- **Lá thư AHCC số 1**, Tháng 3/1976 từ OHIO-USA gồm vồn vẹn 6 trang đánh máy lệch lạc, bỏ dấu bằng tay, trang bìa cũng là bài LT tâm tình với AH, 4 trang danh sách gồm 92 AH và một trang nói về việc học hành thi cử ở Hoa Kỳ. Nơi trang bìa có đoạn "... Chúng ta sống xa quê hương gần một năm rồi, trong thời gian ấy một số anh em đã liên lạc được với nhau và đến nay chúng ta ghi nhận được đến trên 90 hội viên AHCC đã di cư và đang sống trên đất Mỹ, Pháp, Canada... Nhận thấy số anh em AHCC ra đi được khá đông và đa số tạm ổn định đời sống, nhưng đều cùng chung một tâm trạng cô đơn, lạc lõng, buồn nhớ khôn nguôi! Đề an ủi và giúp đỡ nhau phần nào, thiết tưởng chúng ta nên sống lại trong tình AHCC, tìm một phương thức sinh hoạt trong tinh thần tương thân, tương trợ của Hội ngày xưa để chúng ta thấy gần gũi nhau hơn, dù ở phương trời xa nào cũng thấy bớt cô đơn và luôn luôn có những bạn Công Chánh gần mình....

- **Lá thư AHCC số 2**, Tháng 4/1976 từ OHIO.

Hình bìa là Tổng Nha Kiềm Lộ với đông đủ các cấp chỉ huy. Sau 2 tháng mà ra được LT số 2 gồm 16 trang nội dung phần lớn là ý kiến của nhiều AH về việc phát triển LT và tin tức AH khắp nơi.

- **Lá thư AHCC số 3**, Tháng 10/1976 từ OHIO.

Hình bìa là Bộ Công Chánh và Giao Thông, có đầy đủ các cấp chỉ huy nhân dịp chúc Tết 1974. LT đề nghị AH chia ra nhiều khu vực để thay nhau phụ trách LT. Bắt đầu thấy có danh sách AH ủng hộ LT, tổng cộng như sau:

\$201 + 104 con tem + 28 coupons tem

- **Lá thư AHCC số 4**, Tháng 1/1977 từ OHIO.

Chỉ vòn vẹn một trang giấy viết tay với lời cáo lỗi: ...Đáng lẽ vào dịp Xuân sang chúng ta ấn hành một đặc san AHCC để mừng Xuân, chúc Tết, nhưng vì thời gian cũng như phương tiện sau khi ra LT số 3 quá eo hẹp, nên không thể thực hiện được ý muốn trên. Xin anh em thông cảm.

- **Lá thư AHCC số 5.** Tháng 4/1977 từ OHIO.

Kỷ niệm 2 năm di cư. Hình bìa là một xe cần trục đang xây cầu. LT gồm 24 trang trong đó có 8 trang danh sách AHCC.

- **Lá thư AHCC số 6.** Tháng 7/1977. LT rời OHIO qua Bắc Cali.

LT gồm 16 trang, tin tức và bổ sung danh sách. Có mấy mẫu tin như sau:

- **Ô. Bùi Hữu Tuấn:** Chúng tôi có nhận được Lá thư AHCC, tôi vội vàng trả lời ngay và cảm ơn các anh em Công Chánh vẫn quý mến tôi như xưa ở bên nhà....
- **Ô. Khúc Đản:** Tôi nhận được LT, tôi rất vui mừng vì mình đã lưu lạc trên đất khách quê người mà có bạn hữu nhớ đến mình. Có đi xa mới biết tình bằng hữu là quý....
- **Một ban Kiều Lô ở VN:** ... Anh em bạn bè bên nhà làm việc lại như cũ, chỉ có anh Tăng thì chưa. Công việc nhiều hơn trước! ... Nhờ ơn chính phủ, lương tiền cũng đủ ăn một mình, thường ngày lấy thẻ đục làm cơm dinh dưỡng....

- **Lá thư AHCC số 7.** Ban Phụ trách: Nguyễn Mạnh Hoàn, Trương đình Huân, Đào Trọng Cương (Canada)- Tháng 10/1977, gồm 10 trang. Có mấy vần thơ:

*“ Tản cư viễn xứ lại gặp nhau,
Đồng nghiệp tâm tình nghĩa thâm sâu.
Công Chánh năm xưa, nay lan rộng,
Ái hữu mãi còn khắp năm châu...
....
Còn trời còn nước còn non,
Còn thơ Công Chánh ta còn thương nhau
....*

Một trong những mục tiêu của LT- AHCC ngay từ lúc ban đầu là việc trợ giúp anh em đang gặp khó khăn bên nhà, một bài đề cập đến vấn đề ấy trên LT có tựa đề: “Lá lành thư thảo, Lá rách tả tơi” trích đăng một số thư anh em bên nhà như thư của các AH TND, NTD, TVT đã nói lên nỗi vui mừng và sự cảm xúc khi thấy anh em đồng nghiệp ở nước ngoài không quên đồng nghiệp ở nước nhà. Câu nói nửa đùa nửa thật mà Anh TND nhắc đến trong thư “không biết các PHÚ HỮU bên đó có nhớ đến bọn BÀN HỮU bên này không?”

Chúng ta còn nhớ, nhớ rất nhiều đến anh em bên nhà, nhưng ngoài những sự liên lạc giúp đỡ riêng tư giữa anh em bạn thân với nhau, chúng ta chưa đặt được vấn đề kêu gọi một sự giúp đỡ chung cho anh em bên nhà Số tiền lần đầu gửi về giúp anh em \$600, một số anh em nhận được sự trợ giúp gửi thư cảm ơn... “Tôi và gia đình rất cảm động cũng như vui mừng về sự giúp đỡ lớn lao và quý báu của anh em, sự giúp đỡ này đã giúp chúng tôi ra khỏi sự eo hẹp thường xuyên...”

... “Đối với tôi, món quà đã là quý rồi, nhưng tinh thần của anh em nghĩ đến nhau mới thật là quý hơn...”

- **Lá Thư AHCC số 8.** Xuân Mậu Ngọ 1978, Ban phụ trách: Các AH Nguyễn Mạnh Hoàn, Đào Trọng Cương, Trương Đình Huân; gồm 59 trang, hình bìa vẽ một cảnh hoa đơn sơ với câu CUNG CHÚC TÂN XUÂN MẬU NGỌ. Những trang cuối là bản danh sách, nay đã lên đến 156 AH. Trang tình hình tài chánh ghi:

- Thu cho LT số 7: \$230.00, Chi: \$124.00, còn lại cho LT số 8: \$106.00. Chúng ta thấy 30 năm về trước LT đang trong hoàn cảnh tài chánh eo hẹp....

Mục Thư tín, có thư một số AH tiền bối:

Cụ cố AH Nguyễn Lương Ngôn: “Tôi rất hoan hỉ nhận được LT AHCC số 7. Đã là anh em trong đại gia đình Công Chánh, bất luận già hay trẻ, chúng ta nên sử dụng danh từ “Anh” để xưng hô cho được thân mật....”

Là LT Xuân nên có nhiều bài thơ về Tết:

“Thoát cái là xuân, chữa gì đã Tết,
 “Giật mình, xuân nhấp nhô sau lưng.
 “Thót gió, Tết rập rình sát đít...”

- **Lá Thư AHCC số 9**. Cùng ban phụ trách LT số 8 ở Bắc Cali, giới thiệu ban phụ trách LT số 10 ở miền Nam Cali. Bài vở và tài chánh gửi về AH Phạm Ngọc Lân... Hình bìa vẽ bản đồ VN và ghi Kỷ niệm giỗ tổ Hùng Vương, 10 tháng 3 Âm lịch. Về thư tín, có thư:

- **Cu Đào Huy Tài**... Tôi thấy LT AHCC phong phú lên nhiều, trong lúc di cư ai mà không lo sinh kế gia đình, thế mà các anh đã tận tụy giúp LT rất nhiều.... Tôi thấy chỉ có ngành Công Chánh mình là có một LTAH, các ngành khác không có ai đề cập đến... Tôi rất tiếc là ra trường năm 1922 cho nên xem danh sách anh em tôi không được biết nhiều người ... (Cụ ra trường năm 1922, lúc đại đa số AH chưa chào đời).

- **Cu Đình Gia Bái** ... Rất hoan nghênh sáng kiến thành lập LT AHCC và tinh thần đoàn kết giữa các bạn đồng nghiệp. Cầu mong LT càng ngày càng tươi thắm để áp ủ được lâu dài hương vị quê hương trong gia đình Công Chánh ở hải ngoại.

- **Cu Nguyễn Mạnh Hoàn** có bài “Đôi bạn đồng khóa”. Anh Đình Gia Bái và tôi là đôi bạn thân đồng khóa, sau khi ra trường (năm 1932) anh được bổ về miền Trung, tôi đi qua xứ Lào, 12 năm sau (1944) anh cũng đi qua Paksé (Lào) và chúng tôi cùng làm việc ở tỉnh này.... Nhờ có LT AHCC cho tin về anh Ái Văn (rẻ của anh Bái) nên chúng tôi mới biết địa chỉ của nhau. Cảm hoài vô hạn, anh Bái có gửi cho tôi bài thơ sau đây:

*‘Trải bao biến cố cảnh lưu ly,
 Gặp gỡ bao lần bạn cố tri.
 Cảm nghĩa đồng song khi tưởng nhớ,
 Chạnh niềm cố quốc buổi ra đi.
 Giang hồ phiêu lạc thôi đành vậy,
 Thế sự thăng trầm chẳng quản chi.
 Xuôi ngược đường đời không bến hẹn,
 Mà duyên hội ngộ ngẫm ly kỳ’.*

DGB

Vậy xin họa lại để đền đáp tấm thịnh tình của Bạn:

*“Mấy lần tái ngộ lại chia ly,
 Thiên lý tha hương ngộ cố tri.
 Nhớ buổi thanh xuân còn sum họp,
 Tủi ngày bạc phận phải ra đi.
 Việt Nam cố quốc đành xa vậy,
 Hiệp chúng tân bang có vui chi.
 Mây mù bao phủ Phi, Âu, Á,
 Chém giết tranh ngôi thực lạ kỳ”.*

NMH

- **AH Bửu Đôn** (từ Phi Châu)...Quý Anh trong AHCC,

Nơi Phi Châu xa xôi này, mỗi lần đọc LT AHCC là mỗi lần vui. Nhưng bị cái bệnh nan y là ham đọc mà ít viết, nên cũng vắng thư cho các Anh....Tôi xin gửi chi phiếu 100 đô để ủng hộ LT và trợ giúp anh em....

- **Lá Thư AHCC số 10**. Tháng 8/1978 - Từ Nam Cali - Cố vấn: Nguyễn Mạnh Hoàn, Lê Khắc Thi - Kiểm soát: Bửu Hạp - Đọc thư AH: Đỗ Đình Phục - Tổng quát: Phạm Ngọc Lân - 80 trang. Hình bìa có câu: CÔNG CHÁNH NGHỀ NGHIỆP PHỤC VỤ CON NGƯỜI.

- **AH Bửu Hạp**: “Chúng ta là những con chim Việt lạc bầy, giờ đây đang tụ họp lại được, thì chúng ta hãy cố gìn giữ mối giao cảm này để cùng nhau trên bước đường tha hương bắt đầu lại một cuộc sống mới.... LTAHCC đã đem chút ý nghĩa của cuộc sống chúng ta từ bên nhà sang đây. Chúng ta phải có bản phận bảo vệ, gìn giữ nó”.

- **Ông Trần Lê Quang**: “Tôi vừa nhận được hai LT số 8 và 9 của các Anh. Tôi vừa cảm động vừa tự hào rằng anh em Công Chánh mình dù vật đổi sao dời cũng còn cố gắng giữ lại tinh thần đoàn thể khi xưa. Tôi mong có cơ hội chung gặp mặt nhau một ngày gần đây.... Tôi xin gửi chi phiếu 100 USD để ủng hộ các cố gắng của anh em....”

LT số 10 có nhiều bài nói về “Những vấn đề của chúng ta, những bài toán của dân tị nạn..., vấn đề thi cử ở Hoa Kỳ, khoa học thường thức....

- **Lá Thư AHCC số 11.** Tháng 1/1979 - Từ Nam Cali (cùng BPT LT số 10) - gồm 66 trang – có danh sách AHCC nay lên đến 203 AH. Mục Thư Tín có thư của:

- **AH Tạ Huyền:** ... Tôi rất thích đọc tin Vui Buồn của các bạn liên hệ đến ngành Công Chánh VN. Đọc LT AHCC cho hay tình đồng nghiệp Công Chánh là một sự thật chứ không phải là một điều tưởng tượng. Mừng thay, nhất là trong bước lưu vong hiện nay còn đâu Bộ Công Chánh với các Nha, Sở Kiều Lộ, Kiến Thiết... các cấp chỉ huy Tổng, Bộ trưởng....

- **AH Ái Văn:**... Khi mới đến đảo Mã Lai, tôi đã nhận được LT của các anh em Công Chánh gửi, thật rất cảm động... Đến New York vào đầu năm 1978, được thư anh Thí gửi..., rồi lại được người bạn Mỹ liên lạc và cho biết có opening job tại Montana... Tôi lại move xuống Cali và tìm được việc làm tại Holmes and Narver....

- **AH Đồng sĩ Nga:**... Tôi có nhận được LT số 10 và xin cáo lỗi vì bận công việc nên không tham gia bài vở cho LT. Theo lời kêu gọi của Ban PTLT tôi xin gửi một mẫu họa (bản vẽ hình bìa) để tùy nghi xử dụng....

- **Lá Thư AHCC số 12.** Năm thứ tư – ngày 30-4-79. Hình bìa là 2 cảnh trúc màu sắc đẹp đẽ, gồm 86 trang. Trang bìa phía sau cũng có ghi: “Lá thư AHCC thuần túy là LT riêng của anh em đồng nghiệp Công Chánh.... Xin đừng phổ biến ra ngoài.... LT không có Chủ nhiệm, Chủ bút và Ban Biên tập. Mỗi anh em AHCC đều đóng góp ý kiến, bài vở, tin tức và phương tiện để tạo nên LT này...”.

LT số 12 có vài ý kiến bàn về việc “Có nên hay không nên lập hội AHCC”? Hai ý kiến của AH ĐSK và LTT đề nghị lập hội chính thức, để có quyền lợi về tài chánh, tiền đóng góp được trừ thuế v.v... và có Ban Biên Tập chịu trách nhiệm lo cho LT lâu dài.

Theo tôi, LT còn tồn tại và phát triển tốt đẹp đến hôm nay là nhờ lối sống tình cảm theo truyền thống cao đẹp của ngành Công Chánh, không một luật lệ nào ràng buộc phải tuân theo, nhờ phương thức luân phiên phụ trách, tự nguyện đóng góp, LT đổi từ vùng này qua vùng

khác để bớt gánh nặng cho anh em phụ trách. LT không có chủ nhiệm, chủ bút, không sống nhờ niên liễm hay quảng cáo mà sống nhờ tình thương của tất cả AH và thân hữu. LT không có hoài bão lớn, chỉ cố giữ cho còn có nhau, và đã làm được việc ấy. (Lê Khắc Thí).

Thư tín

- **AH Trần Văn Tươi:** Dù phiêu bạt nơi đâu anh em Công Chánh khi gặp lại nhau, sự liên hệ vẫn còn và càng thắt chặt.... Khi tôi mới lên đảo ty nạn Pulau Tengah, tôi gặp ngay nhóm 4 anh Quý, Căn, Ngân, Nhung, các anh chị vẫn nhận ra tôi... Nửa giờ sau khi đến đất Mỹ trong đêm 12/12/78, tôi đã được hội tặng một cuốn tự điển Việt/Anh, Anh/Việt. Một số anh em mau mắn thăm hỏi, nhờ có danh sách AHCC mà liên lạc được với nhiều bạn...

- **AH Bửu Hiệp:** Bài thơ Mừng Anh NMHoàn thọ 70 tuổi.

*Mừng Anh tuổi thọ đúng bảy mươi,
Sức khỏe xem chừng vẫn tốt tươi.
Gia đình hạnh phúc đôi bên đủ,
Gả cưới năm qua được hai người.
Phương Toàn nước ngọt còn đâu nhỉ,
Thượng Viện đôi khi ngẫm lại cười,
Đất khách dày công chăm Ái hữu,
Phó Anh việc ấy ráng làm chơi.*

- **AH Nguyễn Mạnh Hoàn** họa lại:
*Thấm thoát nay đã thọ bảy mươi,
Bôn ba hải ngoại chẳng vui tươi.
Nợ nước khôn đền cam tui phạt,
Ơn nhà khó trả, phải nhờ người. (1)
Thất thế ly hương, ta than khóc,
Huênh hoang vong quốc, họ chê cười.
Năm qua tháng lại trông mong đợi,
Cuộc thế xoay vần chẳng phải chơi.*

(1) Ở xứ “Cờ Huê, các vị cao niên từ 65 tuổi trở lên đều được hưởng tiền SSI/SSP đến lúc ngậm cười nơi chín suối.

Xin tạm ngưng mục “Đọc lại những Lá Thư AHCC năm xưa” ở đây và xin cố gắng tiếp tục kỳ tới./.